srijeda, 19. svibnja 2021.

P9_TA(2021)0240

Europska strategija za integraciju energetskih sustava

Rezolucija Europskog parlamenta od 19. svibnja 2021. o europskoj strategiji za integraciju energetskih sustava (2020/2241(INI))

(2022/C 15/05)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194.,

— uzimajući u obzir Pariški klimatski sporazum od 12. prosinca 2015.,

— uzimajući u obzir cilj održivog razvoja UN-a br. 7 „Svima osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji po pristupačnoj cijeni”,

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 16. veljače 2016. naslovljenu „Strategija EU-a za grijanje i hlađenje” (COM(2016)0051),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. studenoga 2018. naslovljenu „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo” (COM(2018)0773),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. veljače 2020. naslovljenu „Europska strategija za podatke” (COM(2020)0066),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. ožujka 2020. naslovljenu „Nova industrijska strategija za Europu” (COM(2020)0102),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. srpnja 2020. naslovljenu „Energija za klimatski neutralno gospodarstvo: strategija EU-a za integraciju energetskog sustava” (COM(2020)0299),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. srpnja 2020. naslovljenu „Strategija za vodik za klimatski neutralnu Europu” (COM(2020)0301),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 17. rujna 2020. naslovljenu „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. – Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana” (COM(2020)0562),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenu „Val obnove za Europu: ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života” (COM(2020)0662),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za smanjenje emisija metana” (COM(2020)0663),

— uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 14. listopada 2020. o stanju energetske unije (COM(2020)0950),

— uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 14. listopada 2020. o napretku u pogledu konkurentnosti u području čiste energije (COM(2020)0953),

— uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 14. listopada 2020. o napretku u pogledu energetske učinkovitosti (COM(2020)0954),

— uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 14. listopada 2020. o napretku u području obnovljive energije (COM(2020)0952),

— uzimajući u obzir izvješće Komisije od 14. listopada 2020. naslovljeno „Cijene i troškovi energije u Europi” (COM(2020)0951),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. studenoga 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za iskorištavanje potencijala energije iz obnovljivih izvora na moru za klimatski neutralnu budućnost” (COM(2020)0741),

srijeda, 19. svibnja 2021.

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 25. lipnja 2019. o budućnosti energetskih sustava u energetskoj uniji kako bi se osigurala energetska tranzicija i ostvarivanje energetskih i klimatskih ciljeva do 2030. i nakon toga,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 11. prosinca 2020. o klimatskom cilju EU-a za 2030.,

— uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 12. prosinca 2019.,

— uzimajući u obzir Inicijativu za vodik koju je pokrenulo austrijsko predsjedništvo Vijeća u Linzu 17. i 18. rujna 2018.,

— uzimajući u obzir Inicijativu za održivu i pametnu plinsku infrastrukturu za Europu, koju je 1. i 2. travnja 2019. u Bukureštu pokrenulo rumunjsko predsjedništvo Vijeća,

— uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije ([1]),

— uzimajući u obzir Direktivu 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te stavljanju izvan snage Direktive 91/157/EEZ ([2]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 ([3]) (Uredba TEN-E),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010 ([4]) (Uredba o Instrumentu za povezivanje Europe), koja se trenutno revidira,

— uzimajući u obzir Direktivu 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva ([5]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjenama uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]),

— uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora ([7]) (Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora),

— uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o izmjeni Direktive 2012/27/EU o energetskoj učinkovitosti ([8]) (Direktiva o energetskoj učinkovitosti),

— uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU ([9]),

---

([1]) SL L 283, 31.10.2003., str. 51.
([2]) SL L 266, 26.9.2006., str. 1.
([3]) SL L 115, 25.4.2013., str. 39.
([4]) SL L 348, 20.12.2013., str. 129.
([5]) SL L 307, 28.10.2014., str. 1.
([6]) SL L 328, 21.12.2018., str. 1.
([7]) SL L 328, 21.12.2018., str. 82.
([8]) SL L 328, 21.12.2018., str. 210.
([9]) SL L 158, 14.6.2019., str. 125.

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije ([10]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 559/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za gorivne članke i vodik 2 ([11]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o klimatskim promjenama – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo u skladu s Pariškim sporazumom ([12]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi ([13]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama koja će se održati 2019. u Madridu u Španjolskoj (COP25) ([14]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ([15]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. srpnja 2020. o sveobuhvatnom europskom pristupu skladištenju energije ([16]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. srpnja 2020. o reviziji smjernica za transeuropsku energetsku infrastrukturu ([17]),

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za promet i turizam,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A9-0062/2021),

A. budući da su Parlament, Vijeće i Komisija podržali cilj postizanja klimatski neutralnog gospodarstva do 2050., u skladu s Pariškim sporazumom i na temelju pravednosti i najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja, pri čemu bi se porast globalne temperature trebao ograničiti na 1,5 °C iznad predindustrijske razine;

B. budući da je Komisija predložila zajednički cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030., dok je Parlament podržao cilj smanjenja tih emisija za 60 % do 2030.;

C. budući da se u Izvješću o stanju energetske unije za 2020. pokazalo da se potražnja za energijom u EU-u općenito smanjuje, no da raste u određenim sektorima, kao što su promet te informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT);

D. budući da su zgrade odgovorne za otprilike 40 % ukupne potrošnje energije u EU-u i za 36 % emisija stakleničkih plinova iz energije te da informacijske i komunikacijske tehnologije čine od 5 do 9 % globalne potrošnje električne energije;

E. budući da je 2017. godine 70 % primarne energije upotrijebljene u EU-u dolazilo iz fosilnih goriva (nafta, prirodni plin i ugljen) ([18]);

F. budući da Međunarodna agencija za energiju procjenjuje da otprilike jedna trećina globalnih emisija metana dolazi iz energetskog sektora;

G. budući da postizanje klimatske neutralnosti zahtijeva odmak od sustava koji se u velikoj mjeri temelji na fosilnim gorivima i kretanje prema energetski visokoučinkovitom i klimatski neutralnom sustavu koji se temelji na obnovljivim izvorima energije;

H. budući da integracija energetskog sustava znači koordinirano planiranje i rad energetskog sustava u cjelini, uključujući više nositelja energije i povezanu infrastrukturu, te sve krajnje potrošače;

([10]) SL L 158, 14.6.2019., str. 54.
([11]) SL L 169, 7.6.2014., str. 108.
([12]) SL C 23, 21.1.2021., str. 11.
([13]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0078.
([14]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0079.
([15]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.
([16]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0198.
([17]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0199.
([18]) Izvješće Eurostata za 2019. o statistici u području energetike, prometa i okoliša: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10165279/KS-DK-19-001-EN-N.pdf/76651a29-b817-eed4-f9f2-92bf692e1ed9

srijeda, 19. svibnja 2021.

I. budući da se integracijom energetskih sustava može odgovoriti na mnoge izazove koji proizlaze iz energetske tranzicije, a posebno na izazov dekarbonizacije, optimizacije i uravnoteženja energetskih mreža, čime se jamči sigurnost opskrbe te se potiče strateška autonomija EU-a;

J. budući da će dvostruka zelena i digitalna tranzicija energetskih mreža zahtijevati dosad nezabilježena javna i privatna ulaganja u modernizaciju infrastrukture i uvođenje nove infrastrukture tamo gdje je to potrebno, kao i ulaganja u obnovu zgrada te istraživanje i razvoj;

K. budući da se integracijom energetskih sustava može ubrzati tranzicija na klimatski neutralno gospodarstvo, a troškovi za europske građane, vlasti i poduzeća zadržati unutar realističnih i prihvatljivih granica, istodobno ojačati energetsku sigurnost, zaštititi zdravlje i okoliš te promicati rast, inovacije i vodeći globalni položaj u industriji; budući da se mora provesti troškovno isplativa integracija energetskog sektora;

L. budući da bi se u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 načelo „energetska učinkovitost na prvom mjestu” trebalo učinkovito provesti u svakom planiranju opskrbe energijom i potražnje za njom te u odlukama o politikama i ulaganjima, što znači da bi svaku odluku trebalo sustavno ocjenjivati u odnosu na alternativne troškovno učinkovite, tehnički, gospodarski i okolišno prihvatljive mjere energetske učinkovitosti;

M. budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 pokazala da je ključno moći se osloniti na siguran i fleksibilan energetski sustav; budući da su dodatni troškovi električne energije i grijanja stavili veći pritisak na kućanstva;

1. podupire smjer koji je Komisija iznijela u svojoj Komunikaciji o strategiji za integraciju energetskih sustava, odnosno kaskadni prioritet u pogledu energetske učinkovitosti i uštede energije, dekarbonizacije krajnjih namjena kroz izravnu elektrifikaciju, niskougljična goriva koja se temelje na obnovljivim izvorima za primjene za koje ne postoji alternativna opcija; poziva Komisiju i države članice da zajamče provedbu dosljednog dugoročnog pristupa u duhu solidarnosti i suradnje te da se za predmetne industrije i društvo u cjelini osmisli stabilan regulatorni okvir; ističe da će privatni sektor, zajedno s javnim sektorom, imati ključnu ulogu u uspjehu i učinkovitoj provedbi te strategije i poduprijeti izgradnju energetskog sustava kojim se EU usmjerava prema klimatskoj neutralnosti najkasnije do 2050.;

2. uvjeren je da takva strategija može pomoći Uniji da utvrdi put prema ostvarenju svojih klimatskih ciljeva te istodobno održi dostupnost energije, cjenovnu pristupačnost i sigurnost opskrbe razvojem kružnog, visoko energetski učinkovitog, integriranog, povezanog, otpornog, pametnog, multimodalnog, pravednog i dekarboniziranog sustava; ističe da bi se u toj strategiji, posebno s obzirom na posljedice pandemije bolesti COVID-19, trebala utvrditi vizija kojom se podupire klimatski neutralno gospodarstvo te istodobno ojačati energetska sigurnost i konkurentnost, poticati radna mjesta i mala i srednja poduzeća (MSP-ove) te štititi zdravlje i okoliš, uz istodobno promicanje održivog rasta i inovacija;

3. podsjeća na važnost uzimanja u obzir raznolikosti nacionalnih energetskih sustava i izazova; potiče Komisiju da istraži različite načine dekarbonizacije koji mogu pomoći svakoj državi članici u primjeni najučinkovitijih rješenja za dekarbonizaciju u skladu s njihovim potrebama i resursima;

Optimizacija i dekarbonizacija energetskih sustava

4. ponavlja svoju potporu načelu „energetska učinkovitost na prvom mjestu”, što znači da se prednost mora dati štednji energije i povećanju energetske učinkovitosti; podsjeća da kružnost i izravna elektrifikacija, tamo gdje ih je moguće provesti, predstavljaju važan put prema dekarbonizaciji; ističe potrebu za razvojem otpornog i klimatski neutralnog energetskog sustava u kojemu se vodi računa o načelu troškovne učinkovitosti; naglašava potrebu za portfeljom klimatski prihvatljivih rješenja koja će omogućiti razvoj energetski najučinkovitijih i najisplativijih tehnologija na tržištu te doprinijeti smanjenju ugljičnog otiska i poticanju energetske neovisnosti u Uniji;

5. ističe brojne dobrobiti povećanih napora u pogledu energetske učinkovitosti, kao što su manja ovisnost o uvozu energije, manji računi za potrošnju, veća industrijska konkurentnost te opća korist za klimu i okoliš;

6. poziva Komisiju da ocijeni mogućnost primjene načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” u predstojećim revizijama zakonodavstva i metodologija Unije te u novim inicijativama, posebno u pogledu planiranja scenarija i infrastrukture te analize troškova i koristi, te u okviru preporuka državama članicama u vezi s njihovim nacionalnim zakonodavstvima;

7. konstatira visoku potrošnju energije u vodnom sektoru; poziva Komisiju da razmotri energetski učinkovite mjere za vodni sektor EU-a i mogućnost upotrebe pročišćenih otpadnih voda kao izvora obnovljive energije na licu mjesta u okviru integracije energetskih sustava;

8. napominje da države članice i Unija u cjelini nisu ostvarile dovoljan napredak u pogledu energetske učinkovitosti i obnove zgrada, kako je predstavljeno u Izvješću o napretku u području energetske učinkovitosti za 2020.; potiče Komisiju da revidira ciljeve utvrđene u Direktivi o energetskoj učinkovitosti kako bi ih se uskladilo s klimatskim ciljevima nakon temeljite procjene učinka, uzimajući pritom u obzir svoje preporuke u okviru postupka upravljanja energetskom unijom i Plana za postizanje klimatskog cilja; poziva Komisiju da preispita postojeće mjere i donese usmjerenije politike, posebno u sektorima u kojima nije ostvaren dovoljan napredak, kao što je primjerice sektor prometa; u tom pogledu pozdravlja strategiju za val obnove i predstojeću reviziju Direktive (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetskoj učinkovitosti zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetskoj učinkovitosti ([19]); podsjeća na važnost procjene učinka revidiranih ciljeva na poduzeća, posebno na MSP-ove;

9. poziva Komisiju da, kao troškovno učinkovit način smanjenja emisija, načelo energetske učinkovitosti proširi na cijeli lanac vrijednosti i na sve krajnje namjene; poziva Komisiju da predloži konkretne inicijative za smanjenje gubitaka energije duž prijenosnih i distribucijskih mreža u okviru revizije Uredbe TEN-E i Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 ([20]);

10. pozdravlja novu strategiju EU-a za metan; podsjeća da je ključno brzo uvesti sustave za praćenje emisija metana koji se oslanjaju na tehnologije satelitskog promatranja poput onih razvijenih u okviru programa Copernicus; poziva Komisiju da predloži mjere za daljnje smanjenje emisija metana u energetskom sektoru; pozdravlja prijedlog Komisije da se mjerenje, izvješćivanje i provjera te otkrivanje i saniranje istjecanja učine obveznima;

11. ističe potencijal ponovne upotrebe otpada, osobito energije i otpadne topline iz industrijskih procesa, biološkog otpada, zgrada i podatkovnih centara; skreće pozornost na održivu proizvodnju energije koja proizlazi iz poljoprivrede, potrošnje hrane i šumarstva; poziva Komisiju i države članice da prilikom daljnje revizije Okvirne direktive o otpadu izrade učinkovite poticaje i poslovne modele za oporabu industrijske otpadne topline i neizbježne otpadne topline u okviru toplinskih mreža ili njihovo skladištenje ([21]);

12. skreće pozornost na izazov dekarbonizacije grijanja i hlađenja; poziva na daljnju provedbu strategije za grijanje i hlađenje, među ostalim u okviru revizije Direktive o energiji iz obnovljivih izvora i Direktive o energetskoj učinkovitosti, kao i na stvaranje poticajnog okvira prilikom revizije smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju ([22]); ističe potencijal visokoučinkovitih niskotemperaturnih mreža centraliziranog grijanja četvrte i pete generacije; napominje da one mogu imati važnu ulogu u troškovno učinkovitoj dekarbonizaciji topline u urbanim i industrijskim područjima; pozdravlja činjenicu da će mreže centraliziranog grijanja i hlađenja ispunjavati uvjete za financiranje u skladu s revidiranom Uredbom o Instrumentu za povezivanje Europe te poziva da ih se uključi kao potencijalne projekte od zajedničkog interesa u okviru Uredbe TEN-E; nadalje, poziva Komisiju da toplinsku infrastrukturu i skladištenje toplinske energije uzme u obzir pri izradi desetogodišnjih planova razvoja mreže i za Europsku mrežu operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO-E) i za Europsku mrežu operatora prijenosnog sustava za plin (ENTSO-G); sa zabrinutošću primjećuje nisku stopu zamjene starih i neučinkovitih sustava grijanja; pozdravlja aktualnu reviziju sekundarnog zakonodavstva o označivanju energetske učinkovitosti i ekološkom dizajnu grijača i hladnjaka prostora i vode; ističe potencijal digitalnih alata za pametno upravljanje energijom uz jamčenje kibersigurnosti i zaštite podataka;

13. podsjeća da će za energetsku tranziciju biti potrebna ulaganja u infrastrukturu u iznosu od 520 do 575 milijardi EUR godišnje kao i razmjerno i učinkovito korištenje obnovljive energije; poziva Komisiju da izradi planove za uključive, integrirane i realistične scenarije, u kojima se dodatno uzimaju u obzir energetska učinkovitost i integracija energetskog

([19]) SL L 156, 19.6.2018., str. 75.
([20]) SL L 280, 28.10.2017., str. 1.
([21]) Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).
([22]) Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju.

sustava, u skladu s Planom ulaganja za održivu Europu; napominje da je potrebno poštovati kriterije održivog ulaganja utvrđene u Uredbi (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja ([23]) i financijskih instrumenata koji su u potpunosti u skladu s klimatskim i energetskim ciljevima za 2030. te klimatskom neutralnosti najkasnije do 2050. kako bi se osiguralo da ne dođe do neupotrebljive imovine; ističe da razni europski programi i financijski instrumenti imaju ključnu ulogu u poticanju energetske tranzicije; naglašava da je potrebno osigurati da upotreba izvora energije kao što je prirodni plin bude samo prijelazne prirode, s obzirom na cilj postizanja klimatske neutralnosti; naglašava da bi se integracijom sustava u najvećoj mogućoj mjeri trebala iskoristiti postojeća energetska infrastruktura koja može pomoći u ostvarenju troškovno učinkovitog prijelaza u mnogim sektorima;

14. potvrđuje važnost *ex ante* procjene i predviđanja potreba za mjerama za energetsku učinkovitost, integracijom sustava ili novom infrastrukturom za proizvodnju, međusobnu povezivost, prijenos, distribuciju, skladištenje i pretvorbu energije kako bi se optimizirala upotreba postojeće energetske infrastrukture u klimatski neutralnom gospodarstvu i osigurala njezina gospodarska, okolišna i društvena izvedivost kao i troškovna učinkovitost te istodobno izbjegli učinci ovisnosti i neupotrebljiva imovina; ističe važnost poštovanja načela tehnološke neutralnosti među tehnologijama koje su nužne za ostvarenje klimatske neutralnosti jer su za neke tehnologije koje će biti potrebne u doglednoj budućnosti i dalje potrebna ulaganja u istraživanje i razvoj; zahtijeva da se u svaki infrastrukturni projekt prije izgradnje uključi alternativni scenarij koji se temelji na smanjenju potražnje i/ili integraciji sektora;

15. pozdravlja objavu nove strategije EU-a za energiju iz obnovljivih izvora na moru; naglašava da je brz razvoj odobalnih energetskih otoka ključan za postizanje našeg cilja u pogledu kapaciteta obnovljive energije do 2030.; smatra da je ta strategija prilika za povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, povećanje izravne upotrebe električne energije i podupiranje neizravne elektrifikacije, primjerice s pomoću vodika i sintetičkih goriva; u tu svrhu poziva na sveobuhvatnu reviziju zakonodavstva EU-a o energetskoj infrastrukturi i ciljanu reviziju relevantnih smjernica za državne potpore kako bi se promicalo korištenje svih obnovljivih izvora energije; ističe potencijal dodatnog korištenja solarne energije na razini distribucije za građane, industriju i javni sektor; poziva države članice da pojednostavne postupke izdavanja dozvola i uklone administrativne prepreke proizvodnji obnovljive energije;

16. poziva Komisiju da reviziju Uredbe TEN-E iskoristi kao priliku za njezino potpuno usklađivanje s ciljem klimatske neutralnosti; ističe da bi načela smanjenja emisija, digitalizacije i integracije energetskog sustava trebala biti sadržana u ciljevima Uredbe i desetogodišnjem planiranju razvoja mreže, kao i u dulji vremenski okvir za planiranje usklađen s ciljem klimatske neutralnosti kako bi se, između ostalog, izbjegli izgubljeni troškovi; naglašava da se ulaganjima u digitalizaciju postojeće infrastrukture može znatno poboljšati upravljanje njome korištenjem digitalnih blizanaca, algoritama ili umjetne inteligencije; podržava proširenje područja primjene Uredbe na energetsku infrastrukturu kao što je infrastruktura za skladištenje i vodik; poziva na izradu integriranog i koordiniranog plana mreže kojim će se postupno obuhvatiti svi nositelji energije i sva infrastruktura; naglašava da bi infrastruktura energetskog sustava trebala biti integrirana s digitalnim i prometnim sustavima;

17. potiče Komisiju da predloži ambicioznije mjere i ciljeve u reviziji Direktive o energiji iz obnovljivih izvora kako bi se na temelju detaljne procjene učinka u svim sektorima povećao udio energije iz obnovljivih izvora; naglašava potrebu za ubrzanjem prelaska na energetski sustav koji se temelji na obnovljivim izvorima energije i bržom elektrifikacijom sektorâ krajnje namjene tamo gdje je to moguće, pri čemu treba imati na umu troškove i energetsku učinkovitost;

18. pozdravlja donošenje strategije za val obnove za Europu kojom će se ubrzati uvođenje mjera energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa te povećati udio obnovljivih izvora energije u zgradama diljem EU-a; poziva Komisiju i države članice da uzmu u obzir sinergije između energetskog i građevinskog sektora kako bi se postigla klimatska neutralnost; naglašava da će obnova postojećih zgrada biti dopuna dekarbonizaciji proizvodnje energije;

19. prepoznaje dosadašnji napredak u integraciji energetskih tržišta EU-a s tržištima ugovornih stranaka Energetske zajednice; naglašava važnost promicanja suradnje u području obnovljive energije; naglašava potrebu za jačanjem mehanizama prekogranične suradnje u predstojećoj reviziji Direktive o energiji iz obnovljivih izvora;

([23]) SL L 198, 22.6.2020., str. 13.

20. pozdravlja donošenje europske strategije za vodik; naglašava da bi prednost trebalo dati izgradnji opskrbnog lanca obnovljivog vodika u Europi kako bi se ostvarile prednosti prvog ulaska, konkurentnost u industriji i sigurnost opskrbe energijom; uvjeren je da obnovljiv i niskougljični vodik mogu pomoći u smanjenju postojanih emisija, kao što su one iz industrijskih procesa i teškog prijevoza, u kojima bi izravna elektrifikacija mogla biti ograničena zbog niske isplativosti ili tehničkih, socijalnih i ekoloških razloga; podsjeća da je potrebno ubrzati dekarbonizaciju postojeće proizvodnje vodika; podržava pokretanje važnih projekata u području vodika koji će biti od zajedničkog europskog interesa; poziva Komisiju da izradi sveobuhvatan okvir za klasifikaciju i certifikaciju plinovitih nosača na temelju potpunog životnog ciklusa ušteda emisija stakleničkih plinova i kriterija održivosti, u skladu s pristupom iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora; naglašava da je takva klasifikacija od iznimne važnosti za sudionike na tržištu, vlasti i potrošače; ističe da je potrebno razviti čvrst okvir i odgovarajuće osnovne vrijednosti kako bi se osiguralo da se dovoljan dodatni kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora upotrebljava razmjerno potrebi za vodikom iz obnovljivih izvora; poziva Komisiju da razmotri tu raznolikost potreba u predstojećim zakonodavnim prijedlozima; traži od Komisije da zajamči pošteno i učinkovito tržišno natjecanje između vodika koji uvoze međunarodni partneri i vodika proizvedenog u EU-u;

21. naglašava ulogu koju ekološki sigurno hvatanje, skladištenje i upotreba ugljika mogu imati u postizanju ciljeva europskog zelenog plana; podržava integrirani kontekst politike za poticanje primjene ekološki sigurnih primjena hvatanja, skladištenja i upotrebe ugljika koje donose neto smanjenje emisija stakleničkih plinova kako bi teška industrija postala klimatski neutralna kada ne postoje mogućnosti izravnog smanjenja emisija; u tom pogledu pozdravlja prijedlog Komisije da se u okviru Industrijskog foruma za čistu energiju organizira godišnji europski forum za hvatanje, korištenje i skladištenje ugljika (CCUS) kako bi se dodatno istražile mogućnosti poticanja takvih projekata; podsjeća da je potrebno dati prednost izravnim smanjenjima emisija i mjerama za održavanje i poboljšanje prirodnih ponora i spremnika EU-a, primjerice održivim gospodarenjem šumama;

22. naglašava da promet može znatno olakšati uvođenje energije iz obnovljivih izvora; poziva Komisiju i države članice da predlože povoljan politički okvir i ambiciozne ciljeve koji se temelje na načelu tehnološke neutralnosti kada je riječ o tehnologijama potrebnima za postizanje klimatske neutralnosti, za pravedan, cjenovno pristupačan i uravnotežen prijelaz na dekarbonizaciju svih vrsta putničkog i teretnog prijevoza, uključujući javne vozne parkove i mreže, cestovni, pomorski, kopneni, željeznički i zračni promet, prvenstveno kroz elektrifikaciju i, ako to nije moguće, goriva proizvedena na održiv način; pozdravlja najavu Komisije da će postaviti milijun stanica za punjenje električnih vozila u okviru revizije Direktive 2014/94/EU; poziva Komisiju da proizvođače automobila potiče da omoguće punjenje povezivanjem vozila s mrežom; naglašava da je potrebno prilagoditi mreže za elektrifikaciju i infrastrukturu za alternativna goriva za europski vozni park te podržati druga lako primjenjiva rješenja, posebno u prometnim čvorištima; ističe potencijal za unutarnju suradnju u području dekarbonizacije prekograničnog prometa; u tom pogledu ističe ključnu ulogu Prometne zajednice i Komisije u stvaranju sinergija sa susjednim zemljama i ubrzanju prijenosa standarda EU-a u pogledu emisija iz prometa; naglašava važnost javnog prijevoza u smanjenju potražnje za energijom te potrebu za razvojem i širenjem dekarboniziranog javnog prijevoza i u urbanim i u ruralnim područjima;

23. naglašava da postoje sektori koji povećavaju svoju potrošnju energije, kao što su prometni sektor, sektor turizma i sektor IKT-a; podržava Komisiju u ispitivanju sinergija između mreža centraliziranog grijanja i hlađenja i izvora neizbježne otpadne topline; pozdravlja obvezu koja je uvrštena u digitalnu strategiju EU-a, a koja se odnosi na to da se do 2030. postigne klimatska neutralnost podatkovnih centara; poziva Komisiju da predloži akcijski plan za sudjelovanje turističkog sektora u procesu integracije energetskog sustava, te da između ostalog razmotri mogućnost promicanja željezničkog turizma, održive i e-mobilnosti te stvaranja kružnih energetskih zajednica u održivom turizmu;

Ravnoteža energetskih sustava

24. napominje da će sa sve decentraliziranijom kombinacijom proizvodnje iz obnovljivih izvora održavanje ravnoteže elektroenergetskih mreža i upravljanje vršnom potražnjom i proizvodnjom biti još složeniji te u tom smislu ističe ulogu upravljanja potrošnjom, skladištenja i pametnog upravljanja energijom; ističe da prijelaz na decentraliziranu proizvodnju energije ima brojne prednosti: njime se može poticati uporaba lokalnih izvora energije, što će dovesti do veće lokalne sigurnosti opskrbe energijom, razvoja zajednice i kohezije osiguravanjem novih izvora prihoda i stvaranjem novih radnih mjesta; podsjeća da države članice i dalje mogu slobodno odlučivati o svojoj kombinaciji izvora energije, čija je raznolikost ključna za jamčenje sigurnosti opskrbe;

srijeda, 19. svibnja 2021.

25. naglašava da je interkonekcija važnija nego ikad prije kako bi se osigurao prijenos obnovljive energije u područja u kojima će potražnja biti najveća te kako bi se postigla ravnoteža energetskog sustava u cjelini; ističe da je potrebno maksimizirati trgovinu električnom energijom i provesti obvezu upotrebe najmanje 70 % postojećeg kapaciteta interkonekcije iz članka 16. stavka 8. Uredbe (EU) 2019/943; ističe da bi Komisija i predmetne države članice trebale uspostaviti učinkovite mjere kojima će se riješiti problem nedostatka konekcijskih vodova na moru s obzirom na sve veću ulogu energije na moru u integriranom energetskom sustavu;

26. žali zbog toga što niz država članica još nije ostvario cilj od 10 % elektroenergetske interkonekcije do 2020.; pozdravlja prijedlog Komisije da se cilj elektroenergetske interkonekcije za 2030. poveća na 15 %, pod uvjetom da se kroz popis projekata od zajedničkog interesa bolje podupiru nacionalna ulaganja; potiče Komisiju da ponovno pokrene rad stručne skupine za ciljeve interkonekcije;

27. napominje da bi se infrastruktura elektroenergetskih mreža trebala dodatno poboljšati digitalizacijom i automatizacijom kako bi se osigurala fleksibilnost sustava i iskoristile sinergije s drugim nositeljima energije; pozdravlja Komisijinu najavu „Akcijskog plana za digitalizaciju energetike” u cilju razvoja konkurentnog tržišta za digitalne energetske usluge u okviru kojeg bi se zajamčile privatnost i neovisnost podataka te podržalo ulaganje u digitalnu energetsku infrastrukturu; naglašava da će pametne mreže omogućiti sve veći prodor decentralizirane i fleksibilne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, kao i elektroenergetski sustav s visokom razinom interkonekcije;

28. ponavlja da je europski kapacitet za skladištenje energije ključan izvor fleksibilnosti i sigurnosti opskrbe; potvrđuje potrebu za smanjenjem regulatornih prepreka za postavljanje opreme za skladištenje; poziva Komisiju da u predstojećoj reviziji Direktive 2003/96/EZ procijeni kako smanjiti troškove poreza i pristojbi na preobrazbu i skladištenje energije te spriječiti potencijalno dvostruko oporezivanje projekata skladištenja; podsjeća na važnost jamčenja potpune interoperabilnosti različitih sustava prijevoza i skladištenja, uključujući one koji imaju prekogranični značaj i povezani su s trećim zemljama; potiče Komisiju da revidira tu direktivu, izbjegavajući pritom nepotrebne poremećaje na tržištu na štetu drugih izvora energije i štetne učinke na potrošače;

29. poziva države članice da poboljšaju pristup kapitalu za sve projekte skladištenja energije, s naglaskom na modernizaciji postojeće infrastrukture; poziva Komisiju da dodatno uzme u obzir potrebu za uvođenjem infrastrukture za skladištenje pri sljedećem sastavljanju popisa projekata od zajedničkog interesa i reviziji Smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju;

30. sa zabrinutošću primjećuje veliku ovisnost EU-a o uvozu litij-ionskih baterija; stoga pozdravlja pristup utvrđen u strateškom akcijskom planu za baterije ([24]), posebno diversifikaciju izvora sirovina, razvoj alternativnih rješenja za rijetke zemne metale, potpunu primjenu trgovinske politike EU-a kako bi se osigurala održiva i sigurna opskrba te razvoj poticaja za kružnost, kao i uspostavu Europskog saveza za baterije;

31. podsjeća na komplementarnu ulogu koju tehnologije pretvaranja električne energije u drugo gorivo (power-to-X) mogu imati u uravnoteženju mreža kako bi se prevladala uska grla u infrastrukturi, prijenosu energije te osiguranju fleksibilnosti i sezonskog skladištenja toplinske i električne energije jer ih je lako integrirati u postojeću infrastrukturu; uvjeren je da će te tehnologije pomoći u integraciji sve većeg udjela proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora; napominje da je potrebno razviti kapacitete za skladištenje vodika;

32. podsjeća na važnost interkonekcijskih vodova i suradnje među mrežnim operaterima; pozdravlja uspostavu regionalnih koordinacijskih centara u skladu s Uredbom (EU) 2019/943; smatra da bi operatori prijenosnih sustava trebali primjenjivati integrirani i međusektorski pristup u budućem planiranju mreža te da bi trebali biti dosljedni u pogledu klimatskih i energetskih ciljeva, kao i nacionalnih energetskih i klimatskih planova;

33. ističe prednosti „višesmjernog” sustava u kojem potrošači imaju aktivnu ulogu u opskrbi energijom; podsjeća da države članice moraju osigurati da svi građani imaju pravo proizvoditi, trošiti i skladištiti vlastitu energiju pojedinačno ili kao zajednica te u tom pogledu naglašava ulogu opcija fleksibilnosti u prijelazu s energetskog sustava koji se temelji na

([24]) Prilog II. Komunikaciji Komisije od 17. svibnja 2018. pod naslovom „Europa u pokretu: Održiva mobilnost za Europu: sigurna, povezana i čista” (COM(2018)0293).

ponudi na onaj koji se temelji na potražnji, čime će se aktivnim potrošačima omogućiti odgovor na potražnju putem digitalnih rješenja koja su u potpunosti u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka ([25]); poziva Komisiju i države članice da istraže načine za daljnje poticanje razvoja europskog tržišta za fleksibilnost na strani potražnje, među ostalim putem zajedničkih standarda za fleksibilnost krajnje namjene, procjene mogućih koristi i učinaka na troškove energetskog sustava; pozdravlja uvođenje fleksibilnih integriranih energetskih sustava u cilju optimizacije sektora centraliziranog grijanja/hlađenja te upotrebe učinkovite i fleksibilne visokoučinkovite kogeneracije, čime se doprinosi uravnoteženju elektroenergetske mreže, isplativoj upotrebi obnovljivih izvora energije i integraciji otpadne topline na lokalnoj/regionalnoj razini; poziva na brzu provedbu Direktive (EU) 2019/944 i njezinih odredbi o upravljanju potrošnjom;

34. ističe ulogu koju električna mobilnost može imati kao oblik pametne integracije energetskog i prometnog sektora korištenjem kapaciteta za fleksibilnost; naglašava da elektrifikacija prometnog sektora ima potencijal za povećanje energetske strateške autonomije Unije smanjenjem potrebe za uvezenim fosilnim gorivima; ističe potencijal uvođenja tehnologija „povezivanja vozila s mrežom" u pogledu skladištenja i fleksibilnosti te napominje da će za to biti potrebna interoperabilnost energetskih sustava i električnih vozila;

35. podsjeća na važnost rješavanja problema rizika u pogledu kibersigurnosti u energetskom sektoru kako bi se zajamčila otpornost energetskih sustava; ističe da se povećanjem broja povezanih proizvoda, kao što su uređaji za grijanje, električna vozila i pametna brojila, može povećati rizik od kibernapada na elektroenergetski sustav; potiče Komisiju da se čim prije uhvati u koštac s tim rizicima uspostavom visoke razine zaštite u pogledu kibersigurnosti za povezane proizvode u kontekstu kodeksa elektroenergetske mreže u vezi s kibersigurnosti;

36. navodi da je za obnovljiviji, decentraliziraniji i integriraniji energetski sustav potrebno bolje predviđanje potražnje za energijom te usklađivanje s opskrbom i skladištenjem različitih nositelja energije koje će se više odvijati u stvarnom vremenu; u tom pogledu naglašava ključnu ulogu digitalizacije u obradi statističkih i meteoroloških podataka; poziva Komisiju i države članice da razviju unutarnje tržište za digitalne energetske tehnologije štiteći istovremeno privatnost i osobne podatke potrošača; potiče države članice da usvoje sustav pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije koji je razvijen u okviru Direktive 2010/31/EU o energetskoj učinkovitosti zgrada ([26]) kako bi se iskoristio potencijal za fleksibilnost potražnje na razini zgrada; naglašava da će za to biti potrebno više zajedničkih standarda u pogledu razmjene podataka; pozdravlja namjeru Komisije da donese akcijski plan za digitalizaciju energije kako bi se potaknulo preuzimanje vodeće uloge EU-a u području tehnologije i omogućili integriraniji energetski sustavi s inteligentnim rješenjima u određenim sektorima (pametne mreže, učinkovitiji i sigurniji prijevoz, uštede energije u zgradama) i poboljšano financiranje za razdoblje 2021. – 2027.;

37. podsjeća na ključnu ulogu Agencije za suradnju energetskih regulatora u integraciji energetskih sustava i provedbi zakonodavstva EU-a u području energetike; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da Agencija raspolaže dostatnim sredstvima za izvršavanje svojih zadaća;

Dostupnost i cjenovna pristupačnost energije za sve građane i poduzeća

38. podsjeća da je glavni cilj djelovanja EU-a u području energetike osigurati dobro funkcioniranje tržišta uzimajući u obzir potrebu za očuvanjem i unapređenjem okoliša; poziva Komisiju da poduzme potrebne mjere kako bi se zaštitilo dobro funkcioniranje energetskih tržišta i osigurala potpuna provedba pravne stečevine za unutarnje energetsko tržište, uključujući paket za čistu energiju, uskladila prava potrošača u sektorima plina i centraliziranoga grijanja s onima u sektoru električne energije te kako bi im se pomoglo da doprinesu dekarbonizaciji gospodarstva; naglašava važnost usmjeravanja potrošača prema energetski i troškovno najučinkovitijim mogućnostima dekarbonizacije na temelju cijena koje na odgovarajući način odražavaju sve troškove korištenog nositelja energije; pozdravlja inicijativu za reviziju Direktive 2003/96/EZ i njezinu preobrazbu u instrument kojim se politike oporezivanja usklađuju s energetskim i klimatskim ciljevima za 2030. i 2050.; poziva Komisiju i države članice da u tu direktivu uvrste klimatske ciljeve; ističe da je potrebno

([25]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

([26]) Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskim svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

revidirati njezino područje primjene i razlikovati fosilne, niskougljične i obnovljive plinove kako bi se potaknuo razvoj dekarboniziranih alternativa; poziva države članice da ukinu neopravdane poreze i pristojbe kako bi osigurale usklađenost oporezivanja, promicale čiste inovativne tehnologije i zajamčile konkurentne troškove energije u Europi; traži od država članica da rade na postupnom ukidanju svih izravnih i neizravnih subvencija za fosilna goriva;

39. slaže se s analizom Komisije o potrebi za daljnjim radom na postupnom ukidanju subvencija za fosilna goriva, potrebi za dosljednijim cjenovnim signalima u energetskim sektorima i državama članicama, nedostatku dosljednosti u pogledu visokih naknada koje nisu povezane s energijom i pristojbi koje snose kupci električne energije te činjenici da vanjski troškovi nisu internalizirani; potiče Komisiju i države članice da riješe poznate probleme djelotvornim regulatornim mjerama;

40. uvjeren je da je potrošače energije potrebno potaknuti da budu aktivniji; pozdravlja stupanje na snagu novih odredaba iz Direktive (EU) 2019/944 kojima se aktivnim potrošačima omogućuje da u potpunosti sudjeluju na tržištu i iskoriste prednosti svojih aktivnosti; poziva Komisiju da procijeni preostale prepreke omogućavanju razvoja vlastite potrošnje energije iz obnovljivih izvora i zajednica energije iz obnovljivih izvora, posebno onih u kućanstvima s niskim primanjima ili osjetljivim kućanstvima te za industrijske potrošače; poziva na transparentnost informacija o učinku energetskih odabira na klimu u okviru planirane informativne kampanje za potrošače;

41. ističe potencijal osnaživanja potrošača u integriranim sustavima obnovljive energije u pogledu proizvodnje, potrošnje, skladištenja i prodaje energije; smatra da se time također pružaju prilike zajednicama energije iz obnovljivih izvora za unapređenje energetske učinkovitosti na razini kućanstava i doprinos borbi protiv energetskog siromaštva;

42. ponovno ističe potencijal energetskih zajednica i mikromreža za razvoj pristupa održivijoj energiji, posebno za udaljena i otočna područja te najudaljenije regije; ističe da je nužno jamčiti integraciju tih područja s transeuropskim energetskim mrežama i osmisliti projekte koji će otoke ili skupine otoka učiniti energetski samodostatnima uz korištenje obnovljivih izvora energije oslanjajući se na primjer projekta Tilos u okviru programa Obzor 2020.;

43. poziva Komisiju da predloži pravila kojima se energetskim zajednicama građana omogućuje daljnje sudjelovanje u integraciji energetskog sustava, primjerice povezivanjem na toplinske mreže, sustave za punjenje električnih vozila ili uređaje za skladištenje ili upravljanje potrošnjom uz proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;

Osiguravanje vodećeg položaja Europe u tehnologijama za održivu i obnovljivu energiju

44. podsjeća da je jedan od ciljeva energetske unije smanjenje naše ovisnosti o uvozu i osiguravanje sigurnosti opskrbe i tehnološke neovisnosti; poziva EU da izvuče lekcije iz trenutačne gospodarske krize i da radi na većoj autonomiji u području strateških lanaca vrijednosti; smatra da stvaranje sinergija može pomoći u postizanju tog cilja;

45. naglašava da je važno proširiti konkurentnost europskih tehnologija kako bi se poticala autonomija Unije u strateškom energetskom sektoru; poziva Komisiju da raznim strukturnim i sektorskim fondovima podrži istraživanje i inovacije; podsjeća na vodeći položaj Unije u svijetu u području tehnologija za satelitsko mjerenje emisija, a posebno u uslugama praćenja stanja atmosfere programa Copernicus; podsjeća na stručnost Europskog centra za srednjoročne prognoze vremena u predviđanju vremenskih uvjeta, a time i u predviđanju fluktuacija u potražnji za energijom; poziva Komisiju da razmotri dodatne popratne tehnologije kojima će se doprinijeti integriranom energetskom sustavu otpornom na klimatske promjene, među ostalim u područjima u kojima Europa ima vodeću ulogu na svjetskoj razini i domaće vrijednosne lance;

46. sa zabrinutošću napominje da se u zaključcima Izvješća o stanju energetske unije za 2020. ističe smanjenje ulaganja u istraživanje i inovacije u području tehnologija čiste energije; podsjeća na ključnu ulogu potpore EU-a u istraživanju i inovacijama, a posebno disruptivnim inovacijama; pozdravlja povećanje proračuna za istraživanje u okviru programa Obzor Europa i uspostavu europskog istraživačkog prostora;

47. ističe potrebu za pravednom tranzicijom te poziva Komisiju i države članice da se pozabave strukturnim promjenama u energetskom sektoru u svim relevantnim zakonodavnim prijedlozima kako bi se olakšao prijelaz na klimatsku neutralnost; ponavlja obećanje iz novog zelenog plana da nitko neće biti zapostavljen; u tom pogledu napominje

da je od iznimne važnosti preoblikovati vještine zaposlenika u sektorima kojima prijeti gašenje zbog prelaska na zeleno gospodarstvo; ističe vrijednost bogatog europskog stručnog znanja u području integracije energetskih sustava i poziva države članice da cijene to stručno znanje i pomognu u njegovu prijenosu iz sektora fosilne energije u klimatski neutralan sektor integriranih energetskih sustava;

48. ističe sljedeće revolucionarne inovacije i tehnologije u procesima koje je potrebno dodatno poboljšati u pogledu kružnog gospodarstva i učinkovite strategije integracije sektora:

(a) visokoučinkovita proizvodnja čelika temeljena na obnovljivom vodiku, u kojoj se kombinira recikliranje čelika i proizvodnja trajnih željeznih kalupa,

(b) centralizirano grijanje s pomoću podzemnog transporta viška topline,

(c) pametno punjenje i promjena načina prijevoza u prometnom sektoru,

(d) održiva zamjena petrokemijskih i agrokemijskih proizvoda i s njima povezanih procesa,

(e) nova generacija proizvodnje i recikliranja baterija,

(f) i tehnologije uranjanja u tekućinu za podatkovne centre kojima se znatno smanjuju energetske potrebe i višak topline;

49. pozdravlja pokrenute inicijative za strateške lance vrijednosti; poziva na prepoznavanje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora kao strateškog lanca vrijednosti i na uspostavu saveza za potporu naporima za jačanje tih tehnologija, kao i inicijative za poboljšanje procesa i energetske učinkovitosti; poziva Komisiju da zajamči transparentno upravljanje svim savezima, uključujući sudjelovanje malih i srednjih poduzeća, civilnog društva, nevladinih organizacija i neovisnih stručnjaka, jamčeći pritom geografsku raznolikost;

o

o o

50. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.